

Còmic personatge amargat i d'esma

Xavier Graset trasllada a la Villarroel la conferència que retrata el ponent, 'Sobre els danys del tabac i les ostres'

Curiosa manera d'un metge d'aconcellar sobre les maldats del tabac. Txèkhov va ser un metge de pega, perquè, en realitat, atenia de franc els pobres i no feia gaire caixa al llarg del dia. Sí que li interessava escriure i per això va anar trobant espai a la premsa, i posteriorment,

a les editorials, amb els seus contes i encara a l'escena amb els seus drames. La situació que planteja a la conferència escènica *Sobre els danys del tabac* és el retrat, en realitat, d'un desgraciat. Que com més confessa la seva soledat i desolació, més riure provoca entre el respectable. Imaginin-se un home amb nou filles i una dona possessiva que l'arraconen (ell diu que són un equip de futbol, però es pot intuir que no va pas junts sinó que ell sent que les 10 s'alcen en contra d'ell). Ell, un home que se sentia orgullós en la joventut de plantejar-se problemes científics que provava de resoldre a partir de l'observació i de l'experimentació empírica, avui se sent com una mena de mico de fira. Que la seva dona utilitza perquè disserti en conferències benèfiques, amb el desig amagat d'aconseguir aportacions

per al seu reformat. En realitat, aquest és el negoci que manté el nucli familiar i ell, venut, no té alternativa a dignificar la seva vocació científica més que en aquestes conferències per a desvagats. L'obra presenta, en un principi, últimes funcions a la Villarroel aquest dimarts i dimecres vinent, que acompanyen la breu estada de 6 funcions.

Comèdia

Txèkhov insistia que les seves dramaturgies eren comèdies però Stanislavski només hi veia drames. Probablement, aquesta conferència sí que té tots els visos de la comèdia perquè el personatge resulta més còmic com més pobre i antiheroi es mostra. Ell no és més que l'arma aparentment altruista que utilitza la seva dona per rescabalar fons per a la seva acadèmia. Ell, ressentit, ho denuncia sense angúnies. Segurament, sense èxit. Perquè ni el deuen escoltar. Còmic desencís.

Probablement la ràbia en veure's en aquests verals l'enega i el converteix en un personatge encara més inútil, més caricaturesc del que el considera la seva dona. Una mare de família que també es podria valorar amb un punt de bondat quan deixa que pugui esbravar la inquietud científica convocant xerrades que imparteix el seu home. Però, és clar, aquesta és una mirada que no podrà tenir mai el marit i que, per tant, mai no es podrà plantejar la possibilitat de benevolència (atès que és Ivan Ivànovitx Niukhin, l'únic que intervé en la sessió). Frances Cerro és l'adaptador i director del muntatge. Amb cirurgia, ha inserit un altre text paròdic de Txèkhov, que remet a *les ostres* del títol. Altra vegada, es tracta d'un passatge

de la infància d'aquest dissortat ponent que el degrada com a persona, però que ell no dubta a confessar. Aquest nou fragment permet diferenciar la peça de la que va dirigir Manuel Dueso a la Sala Muntaner. En aquella ocasió, la conferència científica sobre el tabac es completava amb dues minipeces breus: *El prometatge* i *L'ós*. Sota el títol de *Txèkhov in love*, es va representar de mitjans del desembre del 2011 a mitjans de gener del 2012.

El comunicador Xavier Graset (com a periodista destaca sent el presentador de

D

Després de les xinxes i del mal de panxa provocat pel cafè, ara la cita versa sobre el tabac

CRÍTICA JORDI BORDES

Una perla a l'Atrium. Molt poca acció però un text ben trenat, una complicitat amb els intèrprets, un espai sonor subtil i una molt destacable interpretació de Pep Ferrer i les seves ficcions, però sobretot de Fina Rius i el saber esperar de Sonia, la neboda d'*Oncle Vània*.

Txèkhov és un autor de personatges que són víctimes del seu destí. La revolta d'algun dels personatges de les seves trames acaben amb l'esgotament físic o emocional d'ell mateix. El dramaturg Brian Fiel és un gran coneixedor dels textos de Txèkhov. Per això, s'atreveix a creuar les vides de dos secundaris. Si Tom Stoppard furgava en els pensaments de Rosencratz i Guildenstern (dos secundaris de *Hamlet* que no tenen ni

Una perla de matisos i il·lusions

Imma Colomer debuta com a directora amb un treball d'actors que entusiasma

l'honor de morir a escena, Shakespeare decideix eliminar-los entre bambolines) a *Rosencratz i Guildenstern són morts*, Fiel creua el germà, incapaç de superar l'aura del seu pare de *Les tres germanes*, i la inseguretat enamorada de Sònia de *L'oncle Vània*. Els situa, dues dècades després de com Txèkhov els va deixar, en un bar decrepit de Moscou. S'expliquen les seves dissorts, però tenyides amablement de mentida per fer-se més atractius. Sense adonar-se'n, construeixen el personatge que haurien volgut ser però que no han sabut construir mai, tot i la posició social que en algun moment van ostentar. Un engany aguanta una nit, però la segona, si la conversa segueix aprofundint en el dolor dels dos personat-

L'oracle de Catalunya Ràdio i com a articulista d'El Punt Avui setmanalment) se sent còmode en aquesta nova faceta professional. Planteja un personatge tan desgraciat com tendre, que genera riures però també una certa empatia pel seu aire de víctima sense saber com. Ivan Ivànovitx ja ha esmerçat molts dels seus descobriments en aquella sala amb conferències anteriors. Des de la seva actitud respecte a les xinxes a la constatació que el cafè provoca greus mals de panxa. Avui li toca parlar del tabac (i de les ostres, de repicó). *

Vergonya i orgull. El conferenciant viu una situació esquizofrènica, mentre pronuncia la conferència sobre les maldats del tabac./
ANTON BONET

ges, es revela una feina impossible. I apareix la dolorosa sinceritat. Cap dels dos no s'exclama dels enganys de l'altre. Perquè tots dos estan en falta.

El treball de Ferrer i Rius és elogiós. Van desplegant els colors dels personatges, generosos, sense posar-hi més formatge que pa. Podrien lluir més com a actors carregant tintes còmiques, però el dibuix quedaria desencaixat. Per això mesuren molt cada intervenció, cada gest, cada pausa. La proximitat que permet la Sala Atrium no fa més que convidar a entrar de ple en aquesta conversa, que podria esdevenir un futur comú. Meravellós. Reconforta, tanta fidelitat. Als personatges. A la trama sublim. Al gust pel teatre. *

AFTERPLAY Brian Fiel

Traducció: Jordi Fité

Direcció: Imma Colomer

Intèrprets: Fina Rius i Pep Ferrer

Data i lloc: Divendres 5 d'abril (fins al 28 d'aquest mes) a la sala Atrium de l'Eixample.

Coproducció del Centre d'Arts Escèniques de Terrassa.

S'AIXECAELTELÓ J.B.

Càmping al jardí del banquer

In the backyard del dramaturg Jaume Miró i representada per la companyia Noctàmbuls Teatre, és una comèdia tràgica amb un argument molt directe: la història d'un home que un dia acampa al pati de darrere d'un solitari director de banc i que per alguna raó es nega a marxar. Una proposta que posa l'èmfasi en la negativa conjuntura econòmica i social, alhora que vol posar en relleu valors com la comprensió i la tolerància que ajudin a sortir del pou. És un espectacle inclòs en la Xarxa Alcover.

IN THE BACKYARD Noctàmbuls Teatre

Autoria i direcció: Jaume Miró

Intèrprets: Biel Bisquerra, Pau Arévalo, Toti Fuster

Lloc i dia: Fins diumenge 28 d'abril al Tantarantana.

Kafka, visitat per Albena Teatre

L'encontre casual entre Franz Kafka, ja vell, i Elsie, una nena de només cinc anys, és el punt de partida d'aquest espectacle que parla de l'habilitat reparadora de la ficció, de com la capacitat de fabulació i d'imaginar és l'aliment de l'ànima humana. Kafka aconseguirà que la nena deixi de plorar perquè ha perdut la seva nina, i Elsie aportarà al vell escriptor un gram de felicitat amb el seu somriure meravellós i la seva mirada innocent.

KAFKA I LA NINA VIATGERA Albena Teatre

Adaptació: Guillem Jordi Graells (a partir d'un conte de Jordi Sierra i Fabra)

Direcció: Carles Alberola i Fernando Bernués

Lloc i dia: A La Sala de Sabadell. Diumenge (18 hores).

Un instant del conte líric./ JOAQUÍN CASANOVA

Montsalvatge per a nens

La companyia La Maquiné porta al Liceu demà i diumenge al matí *La casa flotant*, de Xavier Montsalvatge, una versió màgica i fascinant d'un mite universal, l'arca de Noé, a través d'un conte musical escenificat en què la música i la imatge es complementen i emocionen. Un espectacle familiar, recomanat per a nens a partir de tres anys, on la música interpretada amb piano és escenificada amb titelles, projeccions i una narradora que guiarà l'obra.

LA CASA FLOTANT Xavier Montsalvatge

Intèrprets: Lola Martín (narradora), Elisa Ramos, Ana Puerta i José Rodríguez (manipuladors d'objectes) i José López Montes (pianista).

Lloc i dia: Demà (10.45) i diumenge (11.00) al Gran Teatre del Liceu.

21
CULTURA
26.04.2013

ACCIÓ
MULTITUDINÀRIA
DE DANSA
Dia Internacional
de la Dansa

Convoca l'Associació de Professionals de la Dansa de Catalunya més 300 persones a ballar en 11 estils diferents, en motiu del Dia Internacional de la Dansa. El públic també hi és convidat.

Lloc i dia: A la plaça de la Catedral de Barcelona, dilluns 29 d'abril (18.30 hores).

Teatre